

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

ΓΝΩΜΗ

Δ61/2021

(Της διαδικασίας του άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ (δδ) Ν. 4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα την 9^η Σεπτεμβρίου του έτους δυο χιλιάδες είκοσι ένα (2021) ημέρα Πέμπτη και ώρα 9:30 π.μ. και επί της οδού Κεφαλληνίας 45 & Κορνά Τράκα, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

Πρόεδρος: Γεώργιος Καταπόδης
Αντιπρόεδρος: Αδάμ Καραγλάνης
Μέλη: Δημήτριος Σταθακόπουλος (μέσω τηλεδιάσκεψης)
Μαρία Στυλιανίδου
Ερωφίλη Χριστοβασίλη
Κωνσταντίνος Βαρδακαστάνης
Βασιλική Σκαρτσούνη

Γραμματέας: Αθανάσιος Λαμπράκης, Π.Ε. Διοικητικού-Οικονομικού

Εισηγητής: Ιωάννης Φουντουκίδης, Οικονομολόγος, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Κατά τη διάρκεια της Συνεδρίασης παρέστησαν ο εισηγητής Ιωάννης Φουντουκίδης (μέσω τηλεδιάσκεψης) καθώς και η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ελέγχου Μαριλένα Σιδέρη, οι οποίοι αποδεσμεύτηκαν πριν την έναρξη της διαδικασίας της ψηφοφορίας των Μελών της Αρχής και τη λήψη της απόφασης.

Θέμα: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32, παρ. 2, περ. β' υποπερ. ββ' και υποπερ. γγ' του ν. 4412/2016, για τη σύναψη σύμβασης με αντικείμενο την προμήθεια συστήματος τρισδιάστατης εκτύπωσης αισθητήρων με τεχνολογία υβριδικής εναπόθεσης Inkjet/Aerosol Jet, εκτιμώμενης αξίας 413.700,00€ προ Φ.Π.Α.

1. Με το υπ' αριθ. 37311/2021/30.07.2021 έγγραφο-αίτημα του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ) του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (εφεξής Πανεπιστημίου) και τα συνημμένα σε αυτό έγγραφα (αριθ. πρωτ. Αρχής 4462/30.07.2021), ως αυτό συμπληρώθηκε με το με ημερομηνία 18.08.2021 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (αρ. πρωτ. Αρχής 4889/19.08.2021), με το οποίο κοινοποιήθηκε στην Αρχή το με ημερομηνία 18.08.2021 έγγραφο του Επιστημονικά υπεύθυνου της πράξης με κωδικό MIS «5047145», το Πανεπιστήμιο αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, προκειμένου να προβεί στη διενέργεια διαδικασίας διαπραγμάτευσης, σύμφωνα με τις επικαλούμενες διατάξεις του άρθρου 32, παρ. 2, περ. β' υποπερ. ββ' και υποπερ. γγ' του ν. 4412/2016, για τη σύναψη σύμβασης με αντικείμενο την προμήθεια συστήματος τρισδιάστατης εκτύπωσης αισθητήρων με τεχνολογία υβριδικής εναπόθεσης Inkjet/Aerosol Jet, εκτιμώμενης αξίας 413.700,00€ προ Φ.Π.Α..

I. Ιστορικό - πραγματικά περιστατικά

2. Από το υποβληθέν αίτημα και το σύνολο των προσκομισθέντων στοιχείων του φακέλου, προκύπτουν τα ακόλουθα:

2.1. Με την υπ' αριθ. 15831/01.04.2021 διακήρυξη (ΑΔΑΜ:21PROC008429847 2021-04-08) το Πανεπιστήμιο προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό άνω των ορίων με τη χρήση του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. (Α/Α Συστήματος: 107051) για την προμήθεια συστήματος τρισδιάστατης εκτύπωσης αισθητήρων, φασματογραφικής ανάλυσης προϊόντων αγροδιατροφής και αλυσιδωτής αντίδρασης πολυμεράσης σε πραγματικό χρόνο. Η συνολική προϋπολογισθείσα δαπάνη ορίσθηκε στο ποσό των 596.774,19€ μη συμπεριλαμβανομένου αναλογούντος ΦΠΑ. Κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης ορίστηκε η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής. Σύμφωνα με την παράγραφο 1.2 της διακήρυξης με τίτλο: “Στοιχεία Διαδικασίας-Χρηματοδότηση”, “[...] Η παρούσα σύμβαση χρηματοδοτείται από Πιστώσεις του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (αριθ. ενάρθ. έργου 2020ΣΕ11910133). Η σύμβαση περιλαμβάνεται στο υποέργο Νο 2 της Πράξης: «Ελληνικό Ινστιτούτο Συσκευασίας για την Ποιότητα και την Ασφάλεια στην Αγροδιατροφή» η οποία έχει ενταχθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία», με βάση την Απόφαση Ένταξης με αριθ. πρωτ. 6269/1422/Α2/20.11.2020 όπως τροποποιήθηκε με την με Α.Π. 07/Β1/02/04.01.2021 Απόφαση της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ταμείου Συνοχής της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Προγραμμάτων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων και έχει λάβει κωδικό MIS 5047145. Η παρούσα σύμβαση συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και από εθνικούς πόρους μέσω του ΠΔΕ”. Η προμήθεια περιελάμβανε τρία τμήματα ως ακολούθως: “Ομάδα 1: Σύστημα τρισδιάστατης εκτύπωσης αισθητήρων με τεχνολογία υβριδικής εναπόθεσης inkjet/aerosol jet” με αξία προ ΦΠΑ 333.629,03€, “Ομάδα 2: Σύστημα φασματογραφικής ανάλυσης προϊόντων αγροδιατροφής” με αξία προ ΦΠΑ 210.967,74€ και “Ομάδα 3: Σύστημα αλυσιδωτής αντίδρασης πολυμεράσης σε πραγματικό χρόνο (real-time PCR)” με αξία προ ΦΠΑ 52.177,42€. Σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης: “[...] Προσφορές υποβάλλονται για μία ή περισσότερες ομάδες ή και για όλες τις ομάδες,

απαραίτητα όμως για το σύνολο των ειδών που περιλαμβάνει η κάθε ομάδα με βάση τις απαιτήσεις που ορίζονται στο Παράρτημα Ι της Διακήρυξης. Η διάρκεια της σύμβασης ορίζεται σε εννέα (9) μήνες [...]”.

2.2. Όπως προκύπτει από το με ημερομηνία 20.07.2021 (αρ. πρωτ. Πανεπιστημίου 35395/2021/21.07.2021) έγγραφο του Επιστημονικά υπεύθυνου της πράξης με κωδικό MIS «5047145», για την πρώτη Ομάδα της ανωτέρω διακηρύξεως με περιγραφή: “Σύστημα τρισδιάστατης εκτύπωσης αισθητήρων με τεχνολογία υβριδικής εναπόθεσης *inkjet/aerosol jet*” δεν κατατέθηκε καμία προσφορά.

2.3. Σύμφωνα με το ανωτέρω έγγραφο: “Το σύστημα τρισδιάστατης εκτύπωσης αισθητήρων με τεχνολογία υβριδικής εναπόθεσης *Inkjet/Aerosol Jet* βασίζεται σε μια μοναδική υβριδική τεχνολογία η οποία συνδυάζει εκτύπωση *inkjet* με άμεση εναπόθεση *aerosol jet*. Η υβριδική εκτύπωση είναι μια υπερσύγχρονη μέθοδος, φιλική προς το περιβάλλον, για την κατασκευή τρισδιάστατων εύκαμπτων ηλεκτρονικών σε διάφορες κλίμακες, επιτρέποντας την άμεση εκτύπωση σε πολύπλοκες επιφάνειες 3D με διάφορα σχήματα και γεωμετρίες. Η προμήθεια του συστήματος αυτού είναι απαραίτητη για την κατασκευή εκτυπωμένων ευφυών αισθητήρων με απευθείας εναπόθεση σε συσκευασίες διαφόρων τύπων υλικού και σχήματος, σύμφωνα με το εγκεκριμένο Τεχνικό Παράρτημα της Πράξης”.

2.4. Αναφορικά με την αναγκαιότητα της εν λόγω προμήθειας ο Επιστημονικά υπεύθυνος της πράξης γνωρίζει στην Αρχή ότι: “Το σύστημα της CERADROP, MGI Digital Technology διαθέτει τις παρακάτω αποκλειστικές δυνατότητες, οι οποίες είναι απαραίτητες για την άρτια ολοκλήρωση του φυσικού αντικείμενου της Πράξης: - Σύστημα κίνησης 5 αξόνων με ακρίβεια στους άξονες X και Y $\pm 1,5 \mu\text{m}$ και επαναληψιμότητα $\pm 0,5 \mu\text{m}$. Επαναληψιμότητα στο άξονα Z $\pm 1 \mu\text{m}$.

- Υβριδική πλατφόρμα εναπόθεσης υλικών που βασίζονται σε ενσωματωμένες διεργασίες *Inkjet* και *Aerosol Jet*. - Αυτόματη διαχείριση σε κοινό περιβάλλον εργασίας των κεφαλών *inkjet* και *Aerosol Jet*, με μεγέθη ακροφυσίων *Aerosol jet* 100 μm , 150 μm , 200 μm και 300 μm .

- Μεγάλη γκάμα ιξώδους μελανιού εναπόθεσης (για *Inkjet* από 8 cP έως 20 cP και για *Aerosol Jet* από 1 cP έως 1000 cP) η οποία καλύπτει το συνολικό εύρος των εφαρμογών τρισδιάστατης εκτύπωσης αισθητήρων.

- Ενσωματωμένη μετα-επεξεργασία με μεθόδους ξήρασης υπερύθρου (IR), υπεριώδους (UV), εγγύς υπερύθρου (NIR), κλπ.

- Λογισμικό CAD/CAM για σχεδίασμά εξαρτημάτων, βελτιστοποίηση πλήρωσης σταγόνας, οπτικοποίηση σταγονιδίων μελανιού κατά την εκτύπωση, ποιοτικό χαρακτηρισμό της εναπόθεσης μετά την εκτύπωση των αισθητήρων”.

2.5. Με το ίδιο ως άνω έγγραφο γίνεται γνωστό ότι: “3. Αίτημα για απευθείας ανάθεση με βάση τη μοναδικότητα του συστήματος της εταιρείας CERADROP, MGI Digital Technology είχε κατατεθεί στη Διαχειριστική Αρχή «ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΑΜΕΙΟΥ ΣΥΝΟΧΗΣ ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ Ε.Π. ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ & ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ» στις 6 Ιανουαρίου 2021. Στο αίτημα είχαν επισυναφθεί, το Πιστοποιητικό Αποκλειστικότητας του συστήματος της εταιρείας CERADROP, MGI Digital Technology, η προσφορά της εταιρείας για το εν λόγω σύστημα, καθώς και το τεχνικό φυλλάδιο του συστήματος. 4. Η Διαχειριστική Αρχή συμβούλεψε να πραγματοποιηθεί ανοικτός διαγωνισμός ώστε να αποδειχθεί ότι δεν υπάρχουν εταιρείες που μπορούν να προσφέρουν παρόμοια συστήματα”.

2.6. Το Πανεπιστήμιο γνωρίζει στην Αρχή ότι για την υπόψιν προμήθεια του αιτήματος διενεργήθηκε: “[...] εκτεταμένη έρευνα αγοράς (στοιχεία της οποίας προσκομίζονται στο φάκελο για έρευνα και επικοινωνία με πέντε (5) εταιρείες του χώρου) και ζητήθηκαν προσφορές και τεχνικές προδιαγραφές από διεθνώς καταξιωμένες εταιρείες κατασκευής συστημάτων εκτύπωσης τρισδιάστατων ηλεκτρονικών, την περίοδο Σεπτεμβρίου-Οκτωβρίου 2020 [...]”. Από την ανωτέρω έρευνα προέκυψε ότι η εταιρεία MGI Digital

Technology, CERADROP Brand: “[...] είναι η μοναδική που κατασκευάζει υβριδικά συστήματα inkjet/aerosol jet, ενσωματώνοντας την τεχνολογία της OPTOMECS με την τεχνολογία της εκτύπωσης Inkjet”. Περαιτέρω γίνεται γνωστό ότι: “Το κόστος του συστήματος της εταιρείας CERADROP ήταν αρχικά 486.650 €, πολύ πάνω από τον προϋπολογισμό της συγκεκριμένης ομάδας του Υποέργου 2. Έπειτα από διαπραγμάτευση, εγκρίθηκε από τη διοίκηση της εταιρείας CERADROP σημαντική έκπτωση (15% της αρχικής τιμής) και υποβλήθηκε προσφορά κάτω του ποσού των 413.700,00 €, ο οποίος είναι και ο συνολικός προϋπολογισμός στο Υπόεργο 2 για το εν λόγω σύστημα (επισυνάπτεται ηλεκτρονική αλληλογραφία και προσφορά με τ11:13 πμην εταιρεία CERADROP)”.

2.7. Κατόπιν των ανωτέρω, το Πανεπιστήμιο, με το υπ’ αριθ. 37311/2021/30.07.2021 έγγραφο-αίτημά του (αριθ. πρωτ. Αρχής 4462/30.07.2021), ως αυτό συμπληρώθηκε με το με ημερομηνία 18.08.2021 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (αρ. πρωτ. Αρχής 4889/19.08.2021), αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 περ. β’ υποπερ. ββ’ και γγ’ του ν. 4013/2011, διαβιβάζοντας σχετικό σχέδιο απόφασης του αρμοδίου οργάνου της αναθέτουσας αρχής περί προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης για τη σύναψη σύμβασης με αντικείμενο την προμήθεια συστήματος τρισδιάστατης εκτύπωσης αισθητήρων με τεχνολογία υβριδικής εναπόθεσης Inkjet/Aerosol Jet, εκτιμώμενης αξίας 413.700,00€ προ Φ.Π.Α., προσκομίζοντας το Πιστοποιητικό Αποκλειστικότητας του συστήματος της εταιρείας CERADROP, MGI Digital Technology.

II. Νομικό πλαίσιο

3. Το άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ’, υποπερίπτωση δδ’ του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για την παροχή σύμφωνης γνώμης, ορίζει τα ακόλουθα: «δδ) Οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με την περίπτωση β’ της παρ. 2 του άρθρου 26 και τα άρθρα 32 και 269 του Ν. 4412/2016 (Α147) εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπίπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών 2014/24/ΕΚ και 2014/25/ΕΚ, οι οποίες ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη με το Ν. 4412/2016. Κατά την άσκηση της εν λόγω αρμοδιότητας η Αρχή λαμβάνει υπόψη της τις γενικές αρχές του ενωσιακού και εθνικού δικαίου [...]».

4. Η διάταξη του άρθρου 2 παρ. 2 του ν.4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» ορίζει: “Ο παρών νόμος θεσπίζει κανόνες: α) για τις διαδικασίες προγραμματισμού και σύναψης δημοσίων συμβάσεων και διαγωνισμών μελετών που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου Ι (άρθρα 2 έως 221) [...]Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται, με την επιφύλαξη των παραγράφων 3 έως 7, σε όλες τις συμβάσεις των περιπτώσεων α’ και β’, ανεξαρτήτως είδους και εκτιμώμενης αξίας αυτών, εκτός αν άλλως ορίζεται στις επιμέρους διατάξεις αυτού”.

5. Το άρθρο 3 παρ. 1 και 2 του ίδιου νόμου ορίζει τα παρακάτω: “1. Το παρόν Βιβλίο (άρθρα 3 έως 221) θεσπίζει κανόνες για τις διαδικασίες προγραμματισμού και σύναψης συμβάσεων και διαγωνισμών μελετών που πραγματοποιούνται από αναθέτουσες αρχές, ανεξαρτήτως εκτιμώμενης αξίας αυτών, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο παρόν άρθρο.2. Διαδικασία σύναψης σύμβασης ή σύμβαση κατά την έννοια του παρόντος Βιβλίου είναι η απόκτηση, μέσω δημόσιας σύμβασης, από μία ή περισσότερες αναθέτουσες αρχές, έργων, αγαθών ή υπηρεσιών από οικονομικούς φορείς που επιλέγονται από τις εν λόγω αναθέτουσες αρχές, ανεξαρτήτως του

κατά πόσον τα έργα, τα αγαθά ή οι υπηρεσίες προορίζονται για την εξυπηρέτηση σκοπού δημοσίου συμφέροντος”.

6. Σύμφωνα με το άρθρο 5 του ίδιου νόμου: “Ως κατώτατα όρια, σε συνάρτηση προς την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, εκτός ΦΠΑ, ορίζονται τα ακόλουθα: [...]γ) 209.000 ευρώ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. Το κατώτατο όριο αυτό εφαρμόζεται επίσης στις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, όταν οι συμβάσεις αυτές αφορούν προϊόντα που δεν εμπίπτουν στο Παράρτημα ΙΙΙ του Προσαρτήματος Α”.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 1 του αριθ. 2019/1828 Κανονισμού της Επιτροπής της 30ης Οκτωβρίου 2019 για την τροποποίηση της οδηγίας 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά στα κατώτατα όρια εφαρμογής της κατά τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, το ως άνω ποσό, από 01.01.2020 αναπροσαρμόστηκε στις 139.000 και 214.000 ευρώ, αντιστοίχως.

7. Στο άρθρο 6 παρ. 1, 3 και 9 του ίδιου νόμου ορίζεται ότι: “Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, χωρίς ΦΠΑ, όπως εκτιμάται από την αναθέτουσα αρχή, συμπεριλαμβανομένου κάθε τυχόν δικαιώματος προαίρεσης ή τυχόν παρατάσεων της σύμβασης, όπως ορίζουν ρητά τα έγγραφα της σύμβασης. [...] 3. Η επιλογή της χρησιμοποιούμενης μεθόδου για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης δεν γίνεται με σκοπό την αποφυγή της εφαρμογής οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου. Η σύμβαση δεν κατατέμενεται κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται η εφαρμογή οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου, εκτός αν αυτό δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους. [...] 9. Όταν ένα σχέδιο αγοράς για την απόκτηση ομοιογενών αγαθών μπορεί να οδηγήσει σε ανάθεση συμβάσεων υπό τη μορφή χωριστών τμημάτων, λαμβάνεται υπόψη κατά την εφαρμογή του άρθρου 5 περιπτώσεις β ' και γ' η συνολική εκτιμώμενη αξία όλων αυτών των τμημάτων. Όταν η συνολική αξία των τμημάτων ισούται ή υπερβαίνει το κατώτατο όριο που προβλέπεται στο άρθρο 5, το παρόν Βιβλίο εφαρμόζεται στην ανάθεση κάθε τμήματος”.

8. Περαιτέρω, το άρθρο 32 (“Προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση (άρθρο 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ”) παρ. 2 περ. β' του ως άνω νόμου, ορίζει ότι: “2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: α) [...] β) εάν τα έργα, τα αγαθά ή οι υπηρεσίες μπορούν να παρασχεθούν μόνον από έναν συγκεκριμένο οικονομικό φορέα για οποιονδήποτε από τους κατωτέρω λόγους :αα) στόχος της σύμβασης είναι η δημιουργία ή απόκτηση μοναδικού έργου τέχνης ή καλλιτεχνικής εκδήλωσης, ββ) απουσία ανταγωνισμού για τεχνικούς λόγους, γγ) προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας. Οι εξαιρέσεις που ορίζονται στις υποπεριπτώσεις ββ' και γγ' εφαρμόζονται μόνο εάν δεν υπάρχει εύλογη εναλλακτική λύση ή υποκατάστατο και η απουσία ανταγωνισμού δεν είναι αποτέλεσμα τεχνητού περιορισμού των παραμέτρων της σύμβασης”.

9. Τις διατάξεις του ν.2121/1993 (Α' 60/1993) “Πνευματική ιδιοκτησία, συγγενικά δικαιώματα και πολιτιστικά θέματα” και του ν.4481/2017 (Α' 100/2017) “Συλλογική διαχείριση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων, χορήγηση πολυεδαφικών αδειών για επιγραμμικές χρήσεις μουσικών έργων και άλλα θέματα αρμοδιότητας Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού”.

10. Τα οριζόμενα στον ν. 4782/2021 (Α' 36/2021) «*Εκσυγχρονισμός, απλοποίηση και αναμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων, ειδικότερες ρυθμίσεις προμηθειών στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας και άλλες διατάξεις για την ανάπτυξη, τις υποδομές και την υγεία*» και ιδίως το άρθρο 142 «*Έναρξη ισχύος Μέρους Α`*», σύμφωνα με το οποίο :

“1. Η ισχύς των διατάξεων:

- α) του άρθρου 4, κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4412/2016,*
 - β) των άρθρων 10, 20 παρ. 4, 34 κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 2 του άρθρου 92 του ν. 4412/2016, 55, 57, 58, 59, 60, 63, 64, 66 έως 79, 82 έως 86, 89 έως 93, 95 έως 98, 100, 131, 134 και 138,*
 - γ) του άρθρου 108, κατά το μέρος που τροποποιεί την περ. α` της παρ. 11 του άρθρου 221 του ν. 4412/2016,*
 - δ) του άρθρου 109, κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 7 του άρθρου 258 του ν. 4412/2016, αρχίζει από την 1η.9.2021.*
- 2. Η ισχύς των άρθρων 3, 6 κατά το μέρος που τροποποιεί τις παρ. 1 και 5 του άρθρου 38 του ν. 4412/2016, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 42, 49, 62, 65, 80, 81, 87, 88, 94, 99, 101, 108, εκτός της περ. α` της παρ. 11, 121 και 127 αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.*
- 3. Η ισχύς των υπολοίπων άρθρων του παρόντος αρχίζει από την 1η.6.2021, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του”.*

III. Νομική Εκτίμηση

11. Το υπό εξέταση αίτημα του Πανεπιστημίου αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης με αντικείμενο την προμήθεια αγαθών, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 8 του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 8 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ. Δεδομένου ότι πρόκειται για διαδικασία διαπραγμάτευσης για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης προμηθειών, προϋπολογισθείσας αξίας 413.700,00€ προ Φ.Π.Α., συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής κατ' άρθρο 2 παράγραφος 2 περίπτωση γ` υποπερίπτωση δδ` του ν. 4013/2011, για την παροχή σύμφωνης γνώμης.

12. Συναφώς, επισημαίνεται ότι η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ και ήδη άρθρα 26 και 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, περιπτώσεις (αντίστοιχα άρθρα 24 και 25 π.δ. 60/2007 και ήδη άρθρα 26 και 32 του Ν. 4412/2016). Περαιτέρω επισημαίνεται ότι οι εν λόγω διατάξεις, στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από την βασική ρύθμιση, ήτοι από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αρχής της διαφάνειας, του ελεύθερου ανταγωνισμού, της αποφυγής των διακρίσεων και της ίσης μεταχείρισης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας. Συγκεκριμένα, προκειμένου η οδηγία 2014/24/ΕΚ να μην απωλέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά της, τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές τους δεν επιτρέπεται να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την εν λόγω οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την οδηγία αυτή περιπτώσεις με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28ης Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13ης Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48).

13. Στην προκειμένη περίπτωση, η αιτούσα επικαλείται ρητά, ως νομική βάση θεμελίωσης του αιτήματός της, τη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β', υποπερ. ββ' και υποπερ. γγ' του ν. 4412/2016, επικαλούμενη

ειδικότερα λόγους αφενός ύπαρξης σχετικών αποκλειστικών δικαιωμάτων και αφετέρου τεχνικής μοναδικότητας της εταιρείας στην οποία επιδιώκει να αναθέσει τη σύμβαση.

Η διάταξη του άρθρου 32, παρ. 2 περιπτ. (β) υποπεριπτ. (γγ) επιτρέπει στις αναθέτουσες αρχές να προσφεύγουν στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, όταν για λόγους σχετικούς με την προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, και μόνο στην περίπτωση που δεν υπάρχει εύλογη εναλλακτική λύση ή υποκατάστατο, καθίσταται αναγκαίο να ανατεθεί σύμβαση σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα.

Περαιτέρω, στην περίπτωση αυτή, γίνεται δεκτό από τη νομολογία ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας δεν αρκεί να είναι απλώς ικανός να παρέχει με τον πλέον αποτελεσματικό και οικονομικά συμφέροντα τρόπο τις υπηρεσίες που πρόκειται να του ανατεθούν, αλλά να είναι και ο μοναδικός, έναντι οιαδήποτε άλλου φορέα που παρέχει δυνητικά ανάλογες υπηρεσίες (ΔΕΚ C-199/85 Επιτροπή κατά Ιταλίας, ΔΕΚ C-296/92, Επιτροπή κατά Ιταλικής Δημοκρατίας, ΔΕΚ C-57/94 Επιτροπή κατά Ιταλικής Δημοκρατίας).

Επιπροσθέτως, η προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, λόγω των οποίων δικαιολογείται η προσφυγή στην όλως εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, αφορά στις περιπτώσεις κατά τις οποίες για λόγους νομικούς, μπορεί να ανατεθεί η σύμβαση σε έναν και μόνο οικονομικό φορέα, όπως είναι η περίπτωση προστασίας του αντικειμένου της προς ανάθεση σύμβασης από δικαιώματα πνευματικής ή βιομηχανικής ιδιοκτησίας, ως είναι και τα δικαιώματα ευρεσιτεχνίας, ακόμη και τα μη κατοχυρωμένα (ΔΕΕ C-199/85, σκέψη 14, C-57/94 σκέψη 23, ΕΣ Τμ. VI 2055/2010).

Τονίζεται δε ότι, δεν αρκεί τα προς ανάθεση αγαθά ή υπηρεσίες να προστατεύονται από δικαιώματα πνευματικής ή βιομηχανικής ιδιοκτησίας, αλλά απαιτείται επιπλέον να κατασκευάζει / παρασκευάζει / παρέχει τα εν λόγω αγαθά ή υπηρεσίες μόνο ο οικονομικός φορέας στον οποίο πρόκειται να ανατεθεί η σύμβαση, απουσία άλλων ανταγωνιστών, ήτοι φορέων οι οποίοι παρέχουν ισοδύναμα ή παρόμοια αγαθά ή υπηρεσίες (ΔΕΕ C-328/92, σκέψη 17, ΕΣ Τμ. VI 86, 176, 177/2009, 50, 205/2010, Αιτιολογική Σκέψη 50 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ).

Συνεπώς, εφόσον συντρέχουν οι ανωτέρω προϋποθέσεις, η αναθέτουσα αρχή δύναται νομίμως να προβεί, κατόπιν διαπραγμάτευσης, σε ανάθεση σύμβασης για λόγους προστασίας δικαιωμάτων αποκλειστικότητας, χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, έχοντας όμως σταθμίσει όλες τις οικονομοτεχνικές παραμέτρους, οι οποίες καθιστούν συμφερότερη την προσφυγή στην εν λόγω όλως εξαιρετική διαδικασία, με πλήρη και ειδική αιτιολογία που πρέπει να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, για τους λόγους που επέβαλαν την απόφαση αυτή, διαφορετικά η διαδικασία αυτή δεν είναι νόμιμη (ΕΣ Πράξεις Τμ. VI 61/2004, 186, 187, 188, 189, 190, 191/2006, 263/2007, 77, 156/2008, 3334/2009).

Επιπλέον, σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 50 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, “λόγω των επιζήμιων επιπτώσεων στον ανταγωνισμό, οι διαδικασίες με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση γνωστοποίηση προκήρυξης σύμβασης θα πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο σε άκρως εξαιρετικές περιπτώσεις. Η εξαίρεση αυτή θα πρέπει να περιορίζεται σε περιπτώσεις που είτε η δημοσίευση είναι αδύνατη, για λόγους κατεπείγουσας ανάγκης οφειλομένης σε γεγονότα τα οποία η αναθέτουσα αρχή δεν θα μπορούσε να προβλέψει και για τα οποία δεν ευθύνεται, είτε είναι σαφές εξαρχής ότι η δημοσίευση δεν θα οδηγήσει σε μεγαλύτερο ανταγωνισμό ή σε καλύτερα αποτελέσματα όσον αφορά την προμήθεια, μεταξύ άλλων και γιατί αντικειμενικά υπάρχει μόνο ένας οικονομικός φορέας που μπορεί να εκτελέσει τη σύμβαση. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι τα έργα τέχνης, όπου η ταυτότητα του καλλιτέχνη συνδέεται άρρηκτα με τον μοναδικό χαρακτήρα και την αξία του έργου τέχνης. Η αποκλειστικότητα μπορεί να οφείλεται και σε άλλους λόγους, όμως μόνο καταστάσεις αντικειμενικής αποκλειστικότητας μπορούν να δικαιολογήσουν τη χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση, εφόσον η κατάσταση

της αποκλειστικότητας δεν δημιουργήθηκε από την ίδια την αναθέτουσα αρχή με στόχο τη μελλοντική διαδικασία προμήθειας. Οι αναθέτουσες αρχές που επικαλούνται αυτή την εξαίρεση θα πρέπει να αιτιολογούν γιατί δεν υπάρχουν εύλογες εναλλακτικές ή υποκατάστατα, όπως η χρήση εναλλακτικών διαύλων διανομής ακόμα και εκτός του κράτους μέλους της αναθέτουσας αρχής ή να εξετάζουν παρεμφερή από άποψη λειτουργίας έργα, αγαθά και υπηρεσίες. Στις περιπτώσεις που η κατάσταση της αποκλειστικότητας οφείλεται σε τεχνικούς λόγους, αυτοί θα πρέπει να προσδιορίζονται με ακρίβεια και να αιτιολογούνται κατά περίπτωση. Θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν, επί παραδείγματι, την τεχνική αδυναμία άλλων οικονομικών φορέων να επιτύχουν τις απαιτούμενες επιδόσεις ή την αναγκαιότητα χρήσης ειδικής τεχνογνωσίας, εργαλείων ή μέσων που μόνον ένας φορέας διαθέτει. Οι τεχνικοί λόγοι μπορεί να προέρχονται επίσης από ειδικές απαιτήσεις διαλειτουργικότητας που πρέπει να πληρούνται για να εξασφαλιστεί η λειτουργία των έργων, των αγαθών ή των υπηρεσιών. [...]”.

14. Εν προκειμένω, σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου του υπό εξέταση εγγράφου-αιτήματος του Πανεπιστημίου, βεβαιώνεται ότι:

14.1. Αναφορικά με την πλήρωση των προϋποθέσεων της διάταξης του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β', υποπερ. ββ' του ν. 4412/2016:

Όπως προκύπτει από το παρατεθέν ιστορικό, το Πανεπιστήμιο υποστηρίζει ότι υφίστανται τεχνικοί λόγοι (ήτοι κατοχή αποκλειστικών τεχνικών μέσων, γνώσεων και μεθόδων) ούτως ώστε να καθίσταται αναγκαίο να ανατεθεί η εκτέλεση της σύμβασης σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα, καθώς: *“Το σύστημα τρισδιάστατης εκτύπωσης αισθητήρων με τεχνολογία υβριδικής εναπόθεσης Inkjet/Aerosol Jet βασίζεται σε μια μοναδική υβριδική τεχνολογία η οποία συνδυάζει εκτύπωση inkjet με άμεση εναπόθεση aerosol jet. Η υβριδική εκτύπωση είναι μια υπερσύγχρονη μέθοδος, φιλική προς το περιβάλλον, για την κατασκευή τρισδιάστατων εύκαμπτων ηλεκτρονικών σε διάφορες κλίμακες, επιτρέποντας την άμεση εκτύπωση σε πολύπλοκες επιφάνειες 3D με διάφορα σχήματα και γεωμετρίες. Η προμήθεια του συστήματος αυτού είναι απαραίτητη για την κατασκευή εκτυπωμένων ευφυών αισθητήρων με απευθείας εναπόθεση σε συσκευασίες διαφόρων τύπων υλικού και σχήματος, σύμφωνα με το εγκεκριμένο Τεχνικό Παράρτημα της Πράξης”.* Προς επίρρωση των ανωτέρω, το Πανεπιστήμιο γνωρίζει στην Αρχή ότι διενήργησε εκτεταμένη έρευνα αγοράς από την οποία προέκυψε ότι η εταιρεία MGI Digital Technology, CERADROP Brand: *“[...] είναι η μοναδική που κατασκευάζει υβριδικά συστήματα inkjet/aerosol jet, ενσωματώνοντας την τεχνολογία της OPTOMECA με την τεχνολογία της εκτύπωσης Inkjet”.*

Ως εκ τούτου διαφαίνεται ότι δεν υφίσταται εύλογη εναλλακτική λύση ή υποκατάστατο και η απουσία ανταγωνισμού δεν είναι αποτέλεσμα τεχνητού περιορισμού των παραμέτρων της σύμβασης.

14.2. Αναφορικά με την πλήρωση των προϋποθέσεων της διάταξης του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β', υποπερ. γγ' του ν. 4412/2016:

Όπως προκύπτει από το παρατεθέν ιστορικό, το Πανεπιστήμιο υποστηρίζει ότι υφίστανται λόγοι σχετικοί με την προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, και δεν υπάρχει εύλογη εναλλακτική λύση ή υποκατάστατο. Ως εκ τούτου καθίσταται αναγκαίο να ανατεθεί σύμβαση σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα, καθώς στο υπό εξέταση αίτημα έχει επισυνάψει το Πιστοποιητικό Αποκλειστικότητας του συστήματος της εταιρείας CERADROP, MGI Digital Technology.

Από τα προαναφερόμενα προκύπτει ότι ο υποψήφιος ανάδοχος αποτελεί τον μοναδικό οικονομικό φορέα που μπορεί να προμηθεύσει το υπόψιν σύστημα τρισδιάστατης εκτύπωσης αισθητήρων με τεχνολογία υβριδικής εναπόθεσης Inkjet/Aerosol Jet, του οποίου κατέχει τα συγκεκριμένα προστατευόμενα

αποκλειστικά δικαιώματα και το οποίο, επιπλέον, ο ίδιος ενδιαφερόμενος αποκλειστικά παράγει διαθέτοντας αποκλειστικά τεχνικά μέσα, γνώσεις και μεθόδους.

Ως εκ τούτου διαφαίνεται ότι δεν υφίσταται εύλογη εναλλακτική λύση ή υποκατάστατο και η απουσία ανταγωνισμού δεν είναι αποτέλεσμα τεχνητού περιορισμού των παραμέτρων της σύμβασης. Επίσης, κατόπιν στάθμισης όλων των οικονομοτεχνικών παραμέτρων από την αναθέτουσα αρχή προκύπτει με πλήρη αιτιολογία ότι η προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της ανάθεσης σύμβασης προμήθειας συστήματος τρισδιάστατης εκτύπωσης αισθητήρων με τεχνολογία υβριδικής εναπόθεσης Inkjet/Aerosol Jet για λόγους προστασίας δικαιωμάτων αποκλειστικότητας, κατόπιν διαπραγμάτευσης, χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, είναι απολύτως συμφερότερη.

15. Κατόπιν των ανωτέρω, από την υπαγωγή των πραγματικών περιστατικών στις προαναφερόμενες διατάξεις, διαπιστώνεται ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 32, παρ. 2, περ. β', υποπερ. ββ' και υποπερ. γγ' του ν. 4412/2016 για την παροχή σύμφωνης γνώμης για την προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης.

IV. Συμπέρασμα

Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του τεθέντος ερωτήματος, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. ομόφωνα αποφασίζει:

Την παροχή σύμφωνης γνώμης επί του αιτήματος του **Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ)** του **Πανεπιστημίου Ιωαννίνων**, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2, περ. γ (δδ) του ν. 4013/2011, για τη διενέργεια διαδικασίας με διαπραγμάτευση, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, για τη σύναψη σύμβασης με αντικείμενο την προμήθεια συστήματος τρισδιάστατης εκτύπωσης αισθητήρων με τεχνολογία υβριδικής εναπόθεσης Inkjet/Aerosol Jet, εκτιμώμενης αξίας 413.700,00€ προ Φ.Π.Α., σύμφωνα με τις διατάξεις του **άρθρου 32, παρ. 2, περ. β' υποπερ. ββ' και υποπερ. γγ'** του ν.4412/2016, λόγω συνδρομής των προς τούτο τασσόμενων υπό του νόμου προϋποθέσεων.

Αθήνα, 9 Σεπτεμβρίου 2021

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Πρόεδρος

Γεώργιος Καταπόδης